

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Iuramentum non ve[n]de[n]di minoris, & non emendi pluris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

publicum sit, inquam, ut ij non obligentur ad ejusmodi iuramenta custodienda. Sed & Minor contractum dictum iuramentum custodit, si iudex pecuniam jam solvit, si iudex iuramentum sine solemnitate contraxit, & deinde iuramentum hoc se non esse rescissurum, obligantur iuramenta servare: & Ratio utriusque est iam dicta, quia iuramentum est assensus juris, hic adest promissio; idem enim est assensus juris, ne à te illi alius celestetur. Item, quod tibi prohibet, ne à te illi alius celestetur. Item, quod tibi prohibet, ne à te illi alius celestetur. Item, quod tibi prohibet, ne à te illi alius celestetur.

44. Quod si iuramentum, de solvendis ulsris mutuatario, vel de danda pecunia latroni per metum tam extorquenti, ut diximus *supra*, obligat, ideo est, quia hoc permittit lex, licet enim leges contradicant usurario, latroni, ne injustas hic usuras, & ne extortam ille pecuniam recipiat: non tamen contradicunt, sed permittunt solvi ulsras, & pecuniam à mutuatario, vel promittente. Eodemque modo præsumeretur ludenti pecuniam creditam permittere illam solvere, si non solvendo gravis infamia notam ludens contraheret; si quidem leges contra subditorum necessitates, honorumque (si aliud non requirit majus aliquod bonum publicum) non judicantur agere, quare in iis circumstantiis valeret ex tali firmitate iuramentum, quia tunc juraretur id, quod est honestum conducens ad propriam jurantis charitatem, lege non contradicente.

45. Denique, si accideret fieri iuramentum contra prædictas leges, quo confirmetur prius iuramentum, cum rigorem habeat hoc posterius iuramentum, quoniam prius iuramentum nullum est, nullum est & posterius. Iuramentum, verbi grati, alienare omnia bona in eo casu, quo nulla est alienatio, deinde alienationem jam factam altero addito iuramento confirmasti; assero neutrum iuramentum obligationem parere. Ratio est, quia, quod nullum est, & inutile, confirmari nequit. Non ita, si iures te non repetere velle id, quod renuntiatus per telem tuam alienationem fortè acquisivit, & possideret: valeret enim hoc iuramentum, cum recurrat regula iuris data, quod scilicet à jure non præcipiatur repetitio, sed permutatio.

46. Dices: Aliqui saltem ex his contractibus contra legem factis, qui ex se obligatorij in vim justitiae non essent, tales sunt, si addatur iuramentum, quando proprio vocabulo dicuntur ejusmodi contractus confirmari iuramento: ergo insufficiens est data doctrina. Respondendo nego tales fieri, ut *mor. §. 6.* explicabimus nostra sententia.

47. Duo hic denique noto, Primo quia diversae sunt opiniones, an dicta iuramenta contra leges, imò & contra iura sint eo ipso irrita, ex eisque nascatur obligatio saltem ex vi Religionis; ideo semper esse tutum petere dispensationem. Et fortasse invenies aliquos textus apud *Laym. lib. 4. tom. 3. cap. 6. juncto cap. 8.* asserentem multa iuramenta obligatoria, quae talia non videntur, in quibus dicitur, oportere aliquorum iuramentorum relaxationem petere, quae non apparent ex se esse obligatoria, & tamen judicantur, vel ob maiorem conscientiae securitatem, vel quia in iis textibus Pontifex loquitur juxta opinionem asserentium enasci prædictam obligationem. Causa autem dispensandi satis erit, ne homines ultra necessarios usus contra leges dispoant, Ita *Castro. Pal. tom. 3. d. 2. de jur. p. 7. §. 5. n. 4.*

48. Secundo, non raro leges aliquid prohibent, quia præsument fraudem, dolum, injuriam: quae leges, si ab his dicta præsumptio, non obligant in conscientia, ex nobilium Doctorum opinione. Lege Cabbedum 1. *part. d. 1. §. 8. n. 3. ex lege vlt. C. de pactis, & Gloss. 2. Eventus*

Noto igitur, tunc iuramentum contra has leges in foro conscientiae valere, (si alias res illicitae non est, & fraudolus vel injuria verè absint.) Patet, quia tunc iuramentum non est verè contra leges. Habe exemplum. Nepotes, vel in gratia, pactum ineunt inter se cum iuramento, ut indigente Avo dividat hoc, vel illo modo hereditatem. Hoc pactum etiam juratum, nullum est ex legibus, ne scilicet de hereditate captandae mortis Avo. Lege *Tiraq. loc. cit. v. Inquam in prefat. à num. 135.* Si tamen nullus subest, ne à longe quidem ejusmodi timor, sive propter virtutem nepotum, sive propter senectutem mortis proximam Avi, vel quid simile; assero hoc pactum in conscientia valere, item iuramentum, atque obligatorium esse: quia verè contra legem, seu ejus prohibitionem in conscientia tunc non oritur. Certè Advocatus non potest esse Iudex causae, cujus fuit Patronus; Idem non potest pacisci cum cliente, de causa litis; Haeres non conficiens inventarium tenetur solvere legata, & res alienum vires hereditatis excedentia; & tamen haec solum sunt secundum forum externum præsumentes fraudes: at iis cessantibus, has leges nihil urgere in conscientia, non ignobiles Doctores asserunt. Ita *Cord. apud Dianam part. 3. tract. 5. resol. 56. Val. in different. utriusque fori, v. Hereditas, different. 2. num. 3. alique.*

Iuramenta non vendendi minoris, et non emendi pluris.

49. Haec certè non obligant, quia regulariter nec cedunt in honorem Dei, nec in proximi utilitatem. Quod si in emolumentum proprium jurantis aliquando cadunt, jam ipse potest sibi remittere. Sic *Castro. Pal. 3. tract. 14. d. 2. punct. 7. §. 2. num. 4. sine Bonac. tom. 2. disp. 4. de jur. q. 1. part. 4. num. 3. Addidi (regulariter) in emendi in aliqua occasione moveris ad sic jurandum propter bonum tertij, ne, v. g. merces pro filiis decrescant, vel quid simile; certè, si assuerit acceptatio, ut patet ex dictis, obligaberis.*

Iuramenta Medicorum. Rectorum Civitatum, Alumnorum Collegij.

50. Quoniam Regula fuit universalis, iuramenta de servanda aliqua lege, vel statuto etiam individuo, &c. esse intelligendum, fuisse emissum sub ea conditione, quam, secluso iuramento, habet statutum sive ex se, sive ex consuetudine: ideo idem dicendum est de iuramentis præstis in hoc titulo. Ita *Duar. tom. 4. in 3. p. 3. §. 5. sect. 3. n. 4. & 6. Sanch. lib. 5. in Dec. 16. n. 10. Nufus, & Homob. apud Dianam p. 3. tract. 4. resol. 3.*

51. Hinc satis est ex *Sanch. ib.* ut Medicus sive per se sive per alios, imminente periculo, moneat infirmum de Confessione, nec tenetur testimoniū exhibere Confessionis scriptum petere, ut possit ad curandum agrum redire quamvis id, aliaque juraverit observare, ex præscripto *Pij V. Super gregem, 4. 566. 8. Maij.* Ratio est jam dicta quia ejusmodi *Pij* non videntur aliter recepta, quare non obligat, nisi ubi usu recepta cum toto suo rigore esset.

52. Hinc Rectores Civitatum, Iudices, similisque Officiales, cum jurant observare multa eorum statuta, ea ex vi iuramenti dumtaxat custodire tenentur, quae sunt in usu, consuetudineque recepta.

53. Hinc Scribae Procuratores, alique jurantes taxam præscriptam se servaturos, eam debent, & possunt pro sua impensa opeta mercedem recipere, quam legitima consuetudo introducit: at certè consuetudinem non dum fore introductam puto, quando clanculum plus accipitur, & Princeps, cum id nescit, punit. Ita *Castro. Pal. tom. 3. d. 2. de jur. p. 7. §. 5. n. 4.*

54. Hinc alumni jurantes statuta Collegij servare, ea obstringuntur ex vi iuramenti custodire, quae aliàs firma sunt, & servari solent. Sic *Salas de leg. d. 1. §. 1. Bon. 2. d. 4. q. de jur. p. 16. n. 6.* Et quidem si ex se sunt levia, vel ut levia existimata, sub levi obligatione; si ex se sunt gravia, vel reputata ut gravia, sub gravi neque

ELIV